

Μικρά διηγήματα (1971 - 1973)

ΦΑΓΟΥΡΑ ΚΑΙ ΑΣΥΝΕΠΕΙΑ

‘Η μάνα μου μόνιμα παραπονιόταν πώς από τὰ πήγαιν’ ἔλα στὰ χωριά καταστράφηκε ἡ ὑγεία της, καί γιὰ ὅ,τι κι ἂν τῆς συνέβαινε μεμφοῦταν πάντα τὸ δασκαλίκι. Ἀκόμα καί τὴ φαγούρα, πού τὴν κατάτρωγε τὰ μεσημέρια, μ’ ὄλο πού τῆς συνιστοῦσε ὁ γιατρός νά μὴ ρίχνει πολὺ ἀλάτι στὶς σαλάτες καί στὰ φαγητά, τὴν ἀπέδιδε στὶς στεναχώριες ἀπ’ τὸ ἐπάγγελμα. Εἶταν πολὺ ἀστεία σκηνή: ἀνασήκωνε τὸ μισό της πεινὸ καὶ βύθιζε τὰ νύχια μὲ μανία, σὰ νάθελε νὰ ξεκολλήσει καμιά βδέλα ἢ τσούχτρα, καί ἔπειτα ἔκανε τὸ ἴδιο κι ἀπ’ τὸ ἄλλο της μερί. Τέλος τὴν ἔξυνα στὴν πλάτη ἐγώ, ἢ ἡ ἀδελφή μου — ἢ γιαγιά εἶχε τίς δουλειές της κι οὔτε ἤθελε. Τύλιγε μιά κουβέρτα γύρω ἀπὸ τὴ μέση της, γιὰ νά μὴ τὴ βλέπει ὁ παπούς. *Γιαυτό παιδί μου*, ἔλεγε καί ξανάλεγε μὲ ἀπαράλλαχτα λόγια ὡσπου πρόβλεπα μὲ ἀπόλυτη ἀκρίβεια τί θὰ μοῦ πεῖ παρακάτω, *νά τελειώσεις γρήγορα τίς σπουδές σου, γιὰ νά μὲ ξεκουράσεις καί μένα τὴν καημένη, πού σακατεύτηκα στὰ χωριά, δεκαπέντε χρόνια μὲς στὰ χιόνια γιὰ νά σᾶς φέρω ἓνα κομάτι ψωμί - πέντε χρόνια στό Πέρασμα, μόνη μου ξέρω τί τράβηξα· πὼς τὴν περνούσα ἐκείνη τὴν ἔρημη τὴ γέφυρα μὲ τὴν ψυχὴ στό στόμα· πὼς δέ μ’ ἔφαγαν οἱ λύκοι.* Δέν ἐμπιστευόμουν ὅμως ποτέ, ἴσως ἀπὸ τὸ ὕφος κι ἀπὸ τὴ φωνὴ της, πού μοῦ φαίνονταν ἀφύσικα. Δέν καταλάβαινα τὸν τρόπο πού σκεφτόταν, γιατί, ὅποιο κι ἂν εἶταν τὸ θέμα, ἔστω καί ἐντελῶς μὰ ἐντελῶς ἄσχετο, αὐτὴ θὰ τὸ χρησιμοποιοῦσε σὰ μέσο γιὰ αὐτεγκώμιο τῶν ὑποτιθέμενων θυσιῶν της· καί εἶμουν ἀναγκασμένος νά τὸ ἀκούσω τουλάχιστον ὡς τὴ μέση, ὁπότε κατέρρευε ἡ ὑπομονή μου καί ἀποχωροῦσα βαρώντας πίσω μου τὴν πόρτα μὲ ἀνήμερη καί τυφλὴ λύσσα. Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι δέν ἔβρισκα σωστό τρόπο νά τὴν ἀντιμετωπίσω. Κι ἄκουγα ἀκόμα πὼς ὅλα μου τὰ προτερήματα εἶταν δικά της, σὰ νά μοῦ τὰ εἶχε δανείσει μόλις γεννήθηκα, μὲ τὸν ὄρο νά τῆς ἐπιστρέφω ὅποτε θυμῶνει. Καί ὅσο μεγαλύνω τόσο λιγότευε ἡ ἀνοχή καί ἀντοχή μου. Δέ μπορούσα νά ὑποφέρω τὴν τρομαχτικὴ ἀντίφαση ἀνάμεσα στὶς θεωρίες καί στὶς πράξεις της. Μπορεῖ νά μοῦ ἐξυμνοῦσε τὸ ρόλο της σὰ μητέρας, ὅμως ἐγὼ θυμόμουν πολὺ καθαρὰ ὅτι δέ μοῦ παραστάθηκε οὔτε κἀν στὶς ἀρώστιες μου, ἐκτός ἂν ἐννοῦσε στοργὴ τὰ χρήματα γιὰ τὴν ἱατρικὴ μου περίθαλψη. Συχνὰ ἢ γιαγιά τὴν κατηγοροῦσε γιὰ τὴν ἀπαίσια ἀδιαφορία πού ἔδειχνε, γιὰ τὸ ὅτι μ’ ἐγκατέλειπε στὶς γιορτές καί πήγαινε σ’ ἐπισκέψεις ἢ διήμερες ἐκδρομὲς ν’ ἀγοράσει γούνα ἀπὸ τὴν Καστοριά κάποια φίλη της, ἢ ἀκόμη καί πενταήμερες ἐκδρομὲς, καί μάλιστα τὴ χρονιά πού κρεβατώθη-

Ὁ Μίμης Σουλιώτης γεννήθηκε τὸ '49 στὴν Ἀθήνα καὶ σπούδασε Φιλολογία. Βιβλία του: *Σθούρα* 1972, *Κ.Φ. Φαθάκη: Ποιήματα ἐν Παρόδῳ* 1974.

κα από τούς ρευματισμούς μου — τούς κληρονόμησα από τόν πατέρα μου· όμως όλα αυτά γίνονταν ή σπίθα στή μπενζίνη. Ἀμέσως ή μάνα μου ἔκανε ἀντεπίθεση. *ἔσύ κοίτα νά διορθώσεις τόν ἄντρα σου καί τό γιό σου, πού ντρέπομαι νά μπαίνω στά σπίτια τοῦ κόσμου ἀπό τά χάλια σας! οἰκογένεια εἶστε σεῖς ἢ σκατά! ἀπό τή τοιγυουνιά τοῦ ἄντρα σου θά πεθάνουμε ἐδῶ μέσα μέσ στή θρώμα, χολέρα θά μᾶς πιάσει — ἀλλά μήπως θά τόν παντρευόσουν ἂν εἶσσαν λίγο καλύτερη, ὀλόδια εἶσαι! τί μοῦ κάνατε καί τά παρόμοια.* Τελικά ὅμως αὐτή τό ἔχανε ὀλοένα μέ τή συμπεριφορά της τό παιχνίδι, γιατί ἐγώ ἐνισχυόμουν στίς ἀμφιβολίες μου ἀπό τήν ἀρνητική στάση καί τῆς γαϊγιάς, πού τά συζητοῦσαν σέ ἔντονο τόνο μέ τόν παπού, ὅταν ή μάνα μου ἀπουσίαζε ἀπό τό σπίτι. Καί δέν τούς ἀπαντοῦσε σ' αὐτά πού τήν κατέκριναν, μά πάντα ἀναφερόταν σέ γενικότητες ἄσχετες μέ τή συγκεκριμένη στιγμή. Κι αὐτό κυρίως εἶταν πού μ' ἀπομάκρυνε βαθμιαία ἀπό κοντά της — ἂν πλησιάσαμε ποτέ μας· ἀδύνατο ν' ἀνεχτῶ τήν ἐφιαλτική διαστρέβλωση τῆς κοινῆς λογικῆς ἀπό λόγους ἀτομικιστικῆς ἰδιοτέλειαις.

Η ΒΡΟΧΗ

Ἄν παρατηρήσεις τή βροχή πῶς πέφτει, διαπιστώνεις εὐκολα ὅτι δέν ἔχει καμιά ὁμορφία, ἔτσι τυφλά καί δουλικά στή βαρύτητα πού καρφώνεται στό χῶμα. Πάντα τή μισοῦσα, γιατί μέ ἀναστάτωνε μέ πικρό τρόπο. Ἐνιωθα τόν ἑαυτό μου νά μαλακώνει, σά ν' ἄρχιζε νά λιώνει, καί αἰσθανόμουν σάν τό μέσα μέρος μιᾶς γαρίδας. Χτυποῦσε ἄγρια στά πεθαμένα τζάμια τοῦ μακεδονίτικου σπιτιοῦ, καί μᾶς ξυπνοῦσε. Δέν τή χωνεύω τή βροχή. Ἡ μόνη περίπτωση πού τή συμπαθοῦσα, εἶταν ἂν ἔπεφτε ὅποτε θέλαν νά μέ στείλουν γιά κάποια δουλιά, ἢ ἂν βοηθοῦσε ν' ἀργήσω τήν πρώτη ὥρα στήν τάξη. Τή χάζευα πῶς ἐνωνόταν μέ τά ρυάκια στό δρόμο, ἢ τή νικοῦσα προφυλαγμένος πίσω ἀπό τό παρμπρίζ ἐνὸ αγοραίου — κι ἀκόμα πού πολύ τή νικοῦσα, ἂν καθόμουν μέσα στό τρένο. Τῆς μητέρας μου ὅποτε ἔβρεχε τῆς ἐρχόταν νά κατουρήσει — τί μπορείς νά πάθεις ἀπό μιᾶ ἀπλοϊκή βροχή. Εἶναι συνηθισμένο φυσικό φαινόμενο, πού ἔχει τήν ἰδιότητα νά φαίνεται κάθε φορά σάν καινούριο, ἔτσι τήν ἔβλεπα συναισθηματικά. Ὅσο γιά τά σπαρτά, δέν μ' ἐνδιέφερε τί ἐπιπτώσεις εἶχε· μοῦ ἀρκοῦσαν τά δικά μου μικροβάσανα, πού ὅμως γιά μένα εἶταν ἀρκετά μεγάλα.

Ἐχω τύχει νά βρέχει στό δάσος καί ν' ἀνατριχιάζουν τά πάντα ὅπως σέ ὀρισμένα μυθιστορήματα τό δέρμα της. Ἐχω τύχει ἐπίσης ν' ἀδειάζω πλάθα, γιά νά μή κινδυνέψουμε. Οἱ ἄνθρωποι μέ πολλούς καί ἀτέλειωτους τρόπους ἔρχονται σ' ἐπαφή μέ τή βροχή καί ἂπ' αὐτοῦς μ' ἀρέσουν πρῶτα οἱ συμφέροντες σέ μένα τόν ἴδιο καί στή συνέχεια στούς ὑπόλοιπους.